

Bišćević: Gdje nema EU-A, neko drugi će ispuniti taj prostor

SARAJEVO, 24. juna (*FENA*) - Generalni sekretar Vijeća za regionalnu saradnju (RCC) Hido Bišćević vrlo jasno je u Beogradu na samitu ministra vanjskih poslova zemalja članica Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP) ukazao na potrebu rješavanja otvorenih pitanja u regionu. Po dolasku iz Beograda u intervjuu za Agenciju *FENA* s Bišćevićem smo razgovarali o problemima u regionu i aktuelnoj političko-ekonomskoj situaciji koja dodatno utječe na (ne)stabilnost jugoistočne Evrope.

***FENA*: Vi ste u Beogradu upozorili na hitnost rješavanja otvorenih pitanja i stvaranja uvjeta za ublažavanje trenutne ekonomske i socijalne krize, što može donijeti najbolju formulu da se izbjegnu kašnjenja u postizanju krajnjeg cilja regiona, a to je pristupanje evropskoj i euroatlantskoj zajednici. Na koja otvorena pitanja mislite?**

BIŠĆEVIĆ: Da, u Beogradu sam vrlo jasno govorio o potrebi ubrzanog rješavanja preostalih otvorenih pitanja, jer je potpuno razvidno da se u postojećoj situaciji, kad nekoliko neriješenih pitanja održava stanje neizvjesnosti, ili čak i nestabilnosti, i otežava regionalnu suradnju, teško može očekivati brži napredak ka Evropskoj uniji ili NATO-u.

Naravno, mislio sam pritom prije svega na pitanje trajne ustavne uređenosti i samoodrživosti Bosne i Hercegovine, kao ključne države ukupne i trajne regionalne stabilnosti. Mislio sam, dakako i na pitanje koje u posljednje vrijeme ponovo destabilizirajuće djeluje na regiju, dakle na stanje odnosa Beograda i Prištine. I konačno, čak na neki prividno nevidljiv način i povezano, mislio sam i na potrebu nalaženja rješenja za spor oko imena [Bivše Jugoslovenske Republike] Makedonije.

Uz seriju bilateralnih izazova i problema relativno manjih razmjera, to su tri ključna pitanja dovršetka mira na jugoistoku Europe. U široj slici, riječ je o državama i prostoru koji je već okružen eurointegracijama, pa je jasno da nerješavanje tih pitanja otežava širenje EU-a i NATO-a.

***FENA*: Rekli ste da u veoma složenim političkim i socioekonomskim uvjetima u ovom dijelu Evrope mir i stabilnost još uvijek nisu u potpunosti osigurani. Je li nestabilnost regiona trajna perspektiva, koju usložnjava i težina ekonomske krize u eurozoni?**

BIŠĆEVIĆ: Usudio bih se reći, gotovo kao u nastavku odgovora i na prethodno pitanje, da je sa stanovišta povijesnog interesa svake države i svakog naroda s ovih prostora politički imperativ

trajna stabilizacija i rješavanje otvorenih pitanja. Zbog toga je neshvatljiva svojevrsna „lakoća odgađanja“ političkih elita da se ozbiljno suoče i posvete tim pitanjima, što se već pretvorilo u svojevrsno „redovno stanje“ i što produžava ovu neprihvatljivu klimu političke letargije koja pak pokriće za neaktivnost najčešće nalazi u nacionalnim sloganima. Tako se vrtimo u krug, svako malo iznova pišemo povijest, sa svakim novim izborima u ovoj ili onoj zemlji presušuje spremnost na dijalog sa susjedima. Tako se, jednostavno, gubi vrijeme i, naravno, stvara opasnost geopolitičkog vakuuma ili svojevrsnog statusa quo u kontekstu euroatlantskih integracija.

Dodajte tome dramatične posljedice ekonomske krize, s njenim jednako dramatičnim socijalnim posljedicama – je li održavanje tenzija na tim neriješenim pitanjima put do razvoja ili do obnove napetosti? Ne vjerujem da se na duži rok izlaz iz krize može tražiti tako da se na zabrinjavajuće statistike nezaposlenosti odgovara održavanjem napetosti oko tih neriješenih pitanja. To je, usudujem se reći, prije put do nestabilnosti, medijskih ratova, povremene bombe uz ovu ili onu granicu, spavajućeg ili probuđenog terorizma, nasilja, ekstremizma svih vrsta, maloljetničke delikvencije i, naravno, održavanja na životu regionalne hobotnice kriminala i korupcije.

K tome, sve što se događa ili ne događa u regiji treba danas gledati u širem međunarodnom kontekstu. Balkan više nije u središtu pozornosti svjetskih čimbenika. Ali, upravo zato, posebno u uvjetima kad se naslućuje obnova polarizacija i napetosti u Europi, na Balkanu treba hitno poduzeti sve da on ponovo ne postane mjestom prijepora i podjela. Tu vidim ogromnu odgovornost vlada s ovih prostora, ali i Europske unije – tamo gdje nema Unije, netko drugi će nastojati ispuniti taj prostor.

FENA: Novoizabrani generalni sekretar RCC-a Goran Svilanović je rekao da je u Beogradu malo falilo da se potpiše politička deklaracija. Koji su to „detalji“ koji nisu nevažni i na kojima treba raditi da se postigne suglasnost?

BIŠČEVIĆ: Deklaracija je uobičajeni dokument koji usvaja samit šefova država ili vlada Procesu suradnje u jugoistočnoj Europi (SEECP), općom suglasnošću. Ovaj put, nažalost, nije bilo tog konsenzusa, zbog razlika u tome kako Beograd i Priština interpretiraju nedavni dogovor o zastupljenosti Kosova u institucijama za regionalnu suradnju. Čini mi se da je slučaj poučan s barem dva aspekta. Prvo, upozorava da nedostaje regionalna dimenzija, pa i regionalna odgovornost kad su u pitanju sporna bilateralna pitanja – problem se naprosto prepušta stranama u sporu, ostatak regije ostaje postrani, nema regionalnoga političkog dijaloga o tim pitanjima, iako upravo regija najviše osjeća posljedice tih sporova. Na drugoj razini, izostanak političkih dogovora, kroz usvajanje ovakve deklaracije, onemogućuje da se krene u provedbu nekih konkretnih projekata koji su bili navedeni u nacrtu deklaracije, primjerice, rekonstrukciju i modernizaciju željezničke mreže u našem dijelu Europe. Eto primjera koliko neriješena politička pitanja usporavaju ili onemogućuju ekonomski napredak.

FENA: Šta ćete savjetovati Svilanoviću kao Vašem „nasljedniku“ koji dolazi u Sarajevo, na dužnost generalnog sekretara RCC-a, 1. januara naredne godine?

BIŠČEVIĆ: Gospodin Svilanović je iskusan diplomat, bio je ministar vanjskih poslova, na dužnosti u OSCE-u također se velikim dijelom bavio regijom, osobito u sferi gospodarstva, tako da sam siguran da će njegovo profesionalno iskustvo i poznavanje regije, zajedno s uvažavanjem koje posjeduje u europskim institucijama, biti od koristi Vijeću da u kontinuitetu nastavi i proširuje svoje djelovanje. Što se preporuka tiče, možda vrijedi spomenuti što je za mene bio najveći izazov – uvjeriti političke elite s ovih prostora da se deklarativna potpora nekom projektu mora pretvoriti u razrađenu administrativnu provedbu. Siguran sam da će se i gospodin Svilanović s punom posvećenošću baviti i tim pitanjem.

FENA: A, Vaš angažman, nakon 1. januara 2013. godine?

BIŠČEVIĆ: Možda je još prerano o tome govoriti, premda vjerujem da akumulirno profesionalno znanje, poznavanje regije i međunarodnih odnosa u širem smislu mogu otvoriti mnoga, različita vrata.

Hido Bišćević je kao hrvatski diplomat ranije obavljao dužnosti državnog sekretara za političke poslove Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija Hrvatske (2003-2007), bio je ambasador u Ruskoj Federaciji (1997-2002), pomoćnik ministra za vanjske poslove (1995-1997), ambasador u Republici Turskoj, akreditiran za Republiku Kazahstan i Republiku Uzbekistan (1993-1995), ambasador i savjetnik ministra vanjskih poslova (1992) i šef Odjela za azijske i arapske zemlje (1992). Prije stupanja u diplomatsku službu Bišćević je bio glavni urednik Vjesnika (1990-1992) i urednik rubrike za vanjsku politiku u tim dnevnim novinama (1985-1989). Na mjesto prvog generalnog sekretara Vijeća za regionalnu saradnju došao je 1. januara 2008. godine, nakon što su ga imenovali ministri vanjskih poslova Procesu saradnje zemalja jugoistočne Evrope (SEECP) 10. maja 2007. godine u Zagrebu. Ponovo je imenovan na istu poziciju 22. juna 2010. godine na sastanku ministara vanjskih poslova zemalja SEECP-a u Istanbulu.

Goran Svilanović će u Sarajevo doći iz Beča iz Misije OSCE-a gdje je od 2008. godine angažiran kao koordinator za aktivnosti u oblasti ekonomije i zaštite okoliša. Prije toga bio je ministar vanjskih poslova bivše Savezne Republike Jugoslavije, nakon svrgavanja srbijanskog predsjednika Slobodana Miloševića.

Kao nasljednik Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu, Vijeće za regionalnu saradnju (RCC) pomaže regionalnu saradnju i podržava evropske i euroatlantske integracije u jugoistočnoj Evropi. RCC je svom radu usredsrijeđen na privredni i društveni razvoj, infrastrukturu i energetiku, pravosuđe i unutrašnje poslove, bezbjednosnu saradnju, izgradnju ljudskih potencijala, parlamentarnu saradnju i razvoj medija. Sjedište RCC-a je u Sarajevu, a u njegovom članstvu je 46 zemalja, organizacija i međunarodnih finansijskih institucija.

(Fena)zl

www.fena.ba